

anderledes bliver bestemt i Contracten, men det følger da naturligtvis af sig selv, at det bliver anderledes bestemt i Contracten. Men jeg kjender dog et Gods, hvor det er slaet feil, idet der var en gammel Godsforvalter, der i flere Aar ikke lagde Mærke til denne Bestemmelse, og der som Folge heraf blev udstedt Fæstebreve uden nogetomhelst Forbehold i denne Henseende; da saa Fæsterne bleve opmærksomme paa, at de havde Sagten, vilde de ogsaa beholde den, og jeg skal tillade mig at sige, at det er netop den Bestemmelse, som maaffee har givet Anledning til, at vi her forhandle denne Sag; thi det førte til, at denne Sag paa dette Gods blev Anledning til Strid mellem Godseieren og Fæsterne, der blev klaget her i Thinget, og det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winter) tog deraf Anledning til at fremkomme med sit Forslag. Det er Folgen af at indsætte i en Lov Bestemmelser, som hverken ere det One eller det Andet. Jeg siger derfor: skal Forpagteren have Ret til at overdrage sin Forpagtning til Fremmede, saa bør der ogsaa skrives i Loven, at han har denne Ret, men skal han ikke have den, lad os saa lade være at sige Noget derom; thi ellers giver det kun Anledning til Misstemning, Misforstaaelse af Loven og spændt Forhold mellem de paagældende Parter. Jeg skulde derfor ogsaa, hvis der overhovedet bliver Tale om at gjøre nogle Forandringer i dette Lovforslag, ønske, at det Punkt, jeg nu har omtalt, maatte blive forandret.

Høgsbro: Jeg har ikke været saa heldig at kunne være tilstede fra Begyndelsen af Forhandlingerne, og jeg skulde derfor neppe have taget Ordet, hvis ikke den høitærede Minister havde udtalt, at der, efter hvad han vidste, ikke havde fundet Misbrug Sted af den her omhandlede Bestemmelse i Fbd. af 1792; det forekommer mig nemlig, at man tydelig faaer det Indtryk af Forhandlingerne i det andet Thing, at i det Mindste flere Medlemmer der vare fuldt overbeviste om, at saadanne Misbrug havde fundet Sted, og jeg har selv fornøylig netop faaet Meddelelse om, at paa et Gods i Sylland — Benzon i Randers

Amt — skal det være almindelig Skik at bortforpagte Gaarde saaledes, at hvert tiende Aar skal det staae Eieren frit for at forhøje Afgiften med 10 Ddr. Dyg; det synes dog klart, at det er en Misbrug af Bestemmelsen i Fbd. af 1792, og der er vist ikke Tvivl om, at lignende Misbrug kunne have fundet Sted i andre Egne af Landet. Det forekommer mig i det Hele taget, at Sagen nu ligger noget forskjelligt for os fra den Gang, vi sidst behandlede den her, idet vi nu have faaet Oplysning om, i hvilket Omfang denne Lov af 1792 er bleven benyttet, et Omfang, som langt overgaaer, hvad idetmindste jeg dengang troede muligt. Det forekommer mig klart, at der er en meget stærk Tilbøielighed i visse Egne af Landet — en Tilbøielighed, som derfra meget let kan udbrede sig til andre Egne, hvor man hidtil har været saa heldig ikke at mærke den — til at lade hele det gamle Fæsteforhold ophøre og derimod staae ind paa denne heelt nye Wei med de 50aarige Forpagtninger. Det er saa at sige en heelt ny Wei; thi, skøndt den er givet i 1792, saa er den dog først bleven benyttet i de seneste Aar, og dette er ogsaa, synes det mig, et Beviis for, at det er ikke ganske uden Betænkelse at gaae hen nu at udvikle denne Wei ved yderligere Bestemmelser fremfor aldeles at lukke den. Der har jo som bekjendt i det andet Thing været en stærk Stemning for aldeles at hæve Tilladelsen til de 50aarige Forpagtninger, og jeg havde haabet, at der ogsaa her i Thinget vilde have været en lignende Stemning. Det forekommer mig nemlig umuligt at hindre Misbrug, naar de Bestemmelser, der staae i § 2, blive bibeholdt, og jeg skal i den Henseende ganske slutte mig til, hvad der blev udtalt af den sidste ærede Taler; men selv om man kunde faae disse Bestemmelser forandrede, troer jeg endda, netop naar man har saa lidt Sandsynlighed for at faae en virkelig billig, løvbunden Afløsning af det hele Fæsteforhold, som det efter den Modtagelse, Fæsteloven har faaet i det andet Thing, maa antages, at vi have, at man da ikke skal blive ved at gjøre det muligt ad nye Wei at fortsætte et Forhold, hvorom dog Alle ere enige, at det er forkasteligt. Det synes mig at ligge langt